

részt venni, mert ezek egyben egyfajta izgalmas kiruccanást is jelentettek a középiskolás hétköznapokból. (Arról nem is beszélve, hogy egyszer — erre élénken emlékszem — kísérőm az iskola legcsinosabb fiatal tanára volt, akibe minden lány „bele volt esve”. Természetesen az égvilágon semmi, de semmi sem történt, de ezt a semmit aztán nagyon irigyelték tőlem az osztálytársak. Az Auróra-szavalóverseny, amelyet a Magyar—Szovjet Baráti Társaság rendezett, meg azért maradt nevezetes, mert a győztes a Szovjetunióba utazhatott: akkor voltam először Moszkvában és Leningrádban.)

A Kőlcseybe jártam, francia tagozatra, rengeteget kellett dolgozni, de — ha jól emlékszem — ezt azért nem bántam, szerettem és tudtam is tanulni.

Az osztály tavaszi szertartása a közös nagy fagyizás volt, amely addig a kilengésig fokozódott, hogy a Különlegességi Cukrászda egész fagyaltdollekcióját végigkóstoltuk. A múltkor újra elcsábultam: vagy én öregedtem meg, vagy a Különlegességi lett más, de sajnos, a fagyaltd nem volt a régi... (És hajdan mennyivel olcsóbb volt!)

Volt viszont egy áprilisi 4-i ünnepség, amely egész sajátos okból maradt számomra nevezetes. Közvetlenül előtte kaptam meg a főiskolai felvételre hívó levelet. A következmény: elhomályosuló tekintet, remegő láb, összeszoruló gyomor...

Aztán még egy tavasz a sok közül. Nyugodt, békés, harmonikus. Akkor vártam Julit, a lányomat. A következő tavasz persze már a nagy, gyermektológató sétáké volt. Az utolsó nyugis időszak nyüzsgő, teljes embert követelő lányom mellett.

A tavasz a színész számára amúgy furcsa évszak. Tavasszal estéknél sokáig világos van, és ez nem nagyon kedvez az illúzió alapuló játékok hangulatának. Tavasszal ritkán vannak premierek, ritkán van izgalom, láz, nagy siker vagy nagy bukás. A színészek az őszt jelenti az újrakezdést, a nagy nekiindulást, a friss feladatokat. Tavasszal — szegény, gyalázat! — én legszívesebben már az őszt gondolok...

APÁK, ANYÁK, LÁNYOK, FIÚK, ÁPRILISOK

DR. HIRSCHLER IMRE:

Túlterhelt lettem volna?...

— Ha emlékeztem nem csal, akkor január 16-án, a Katona József utcában láttam meg az első szovjet katonát. Számomra így kezdődött a felszabadulás. Ott, abban az utcában állt az úgynevezett nemzetközi gettó „svéd kórháza”, ahol akkor dolgoztam. Ezt annak köszönhettem, hogy volt ennek a skandináv királyságnak a követségétől Schutzpassom — magyarra talán menlevélnék fordíthatnám —, amelynek oltalmában a németek meg a nyilasok nem vittek el. Nem csak nem árja voltam miatt vártam Budapest felszabadulását... Párttagságom 1932-től kelteződik. A Vörös Segélyen belül a szülészeti-nőgyógyászati ellátás volt az én feladatom. Hol pénzgyűjtéssel, hol ingyenes magánrendelőbeli kezeléssel, hol kórházi elhelyezéssel, hol a szimpatizáns kollégák felkutatásával-bevonásával segítettünk a rászorulókon... De visszatérek 1945-re... Tudtak illegális munkámról. Kaptam is a szovjetektől orosz nyelvű igazolást arról, hogy több mint tíz éve a kommunista párt tagja vagyok. Ami pedig a mielinket illeti: behívtak a Tisza Kálmán (ma: Köztársaság) tér központba. Azt a pártfeladatot kaptam, hogy szervezzem meg a szülészeti-nőgyógyászati ellátást. Mégpedig — az egész országban.

Akkor gyakran mindegy volt, kinek milyen a szakképzettsége. A fül-orr-gégész éppen úgy foglalkozott a háború következtében fellépett fertőző betegségek gyógyításával, a további bajok megelőzésével, mint — mondjuk — a nőgyógyász. A legsürgetőbb egészségügyi teendők ellátására Budapesten létrehoztuk az orvos tömbbizalmi rendszerét... Nekem a Rókus Kórházban a szülészeti osztály beindítása volt a feladatom. Áramhoz úgy jutottunk, hogy a szovjetek gondoskodtak róla... Kötszert, gyógyszert — részben — úgy szereztünk, hogy a józsefvárosi Bezerédj utcai volt német segélyhelyről átvittük azt, amit a megszállók ott hagytak... Nem egyszer fordult elő, hogy a kórházba befekvő beteg tüzfőt hozott magával. Nem csupán a kórterem fűtéséért. Mert mi történt, ha kimaradt az áram? Valamilyen módon csak fel kellett forralnunk a vizet a beavatkozáshoz szükséges eszközök sterilizálásához... Nekem 1945 tavaszáról teljesen személyes — részben családi —

élményem is van. Emlékszem azokra a napokra, amikor nagy gyalogtúrákat tettem meg. Az egykori Csáky (ma Hegedűs Gyula utca) 20/a-ban laktam. Onnan mentem el a Rókushoz, azután — két, apróságoknak való, úgynevezett Mózes-kosárral — átballagtam a Vas utcába, az ottani tejkonyhára, hogy gyermektápszt szerezzek. Az egyik kosárba az egyéves Ro-

HIRSCHLER RÓBERT:

Születésnap május elsején

— Nem valószínű, hogy tudatos elhatározás eredményeképpen, de mindenesetre (tény, ami tény): 1944. május 1-én születtem. A családi szájhagyomány szerint, kellőképpen jól nevelt újszülöttként nem okoztam túl sok problémát anyámnak és apámnak, aki a világra segített... a körülményeket tekintve, rajtam kívül is épp elég bajuk volt...

Bátor — és nagyon optimista — emberek voltak, hogy azokban a nehéz időkben vállalni mertek egy gyereket. Táplálási nehézségeimet édesapám kellőképpen ecsetelte — én viszont érthetően már csak arra emlékszem: születésem fentebb ismertetett szerencsés (?) időpontja miatt éveig úgy éreztem, hogy e napon az egész világ engem ünnepel... Természetesen mi is felvonultunk, és az össznépi jókedv aztán a családi köszöntőben csúcsozott — kellő mennyiségű édes-ség kíséretében.

Aztán, mint érettségire készülő diák, később egyetemista — a

bi fiamnak, a másikba az Ungár Imre világtalan zongoraművész csemetéjének szánt adag került... Mit mondjak még?... Hol szülhettek Budapesten 1945 tavaszán a nők? Az említett Rókusban meg annak a VIII. kerületi Kun utcában levő fiókkórházban. Olyan körülmények között, amilyenekről már szóltam... Még annyit, hogy — orvosi munkám mellett — az akkori V. kerület pártbizottságának tagjaként a tömegszervezetekért voltam felelős, hogy szorgoskodtam az Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetének megteremtéséért... 1945 tavaszán reggel nyolctól este tizig mindig volt valami elfoglaltságom... Szakmánál-hivatásomnál fogva ismerem a nőket. Ezért jelenthetem ki, hogy ők a férfiaknál jobban memorizálják a dátumokat. Azzal kezdtem: ha emlékeztem nem csal... Valóban, napra pontosan nem tudom felidézni az ország felszabadulásának eseményeit. Egyet viszont — hetvenkilenc éves fejjel is — határozottan merek állítani: a négy évtizeddel ezelőtti tavasz lelkes, tettekre kényszerítő-serkentő időszakában egyáltalán nem éreztem úgy, hogy túlterhelt lettem volna...

Budapesti Műszaki Egyetem textilmérnöki szakára jártam — arra is rádöbentem, hogy fájdalom, születésnapom sem mentesít a tanulás alól... Számomra a tavaszok leginkább úgy maradtak meg, mint zaklatott, áttanult vizsgaidőszakok, amikor is bizony nem nagyon értem rá az újjáéledő természet szépségeivel foglalkozni. Most két komaszfiamnak — Andrisnak és Gábornak — kell a tavasz örömeit a tanulás gondjaival megosztaniok. Milyen eredménnyel? Még nem ismeretes...